

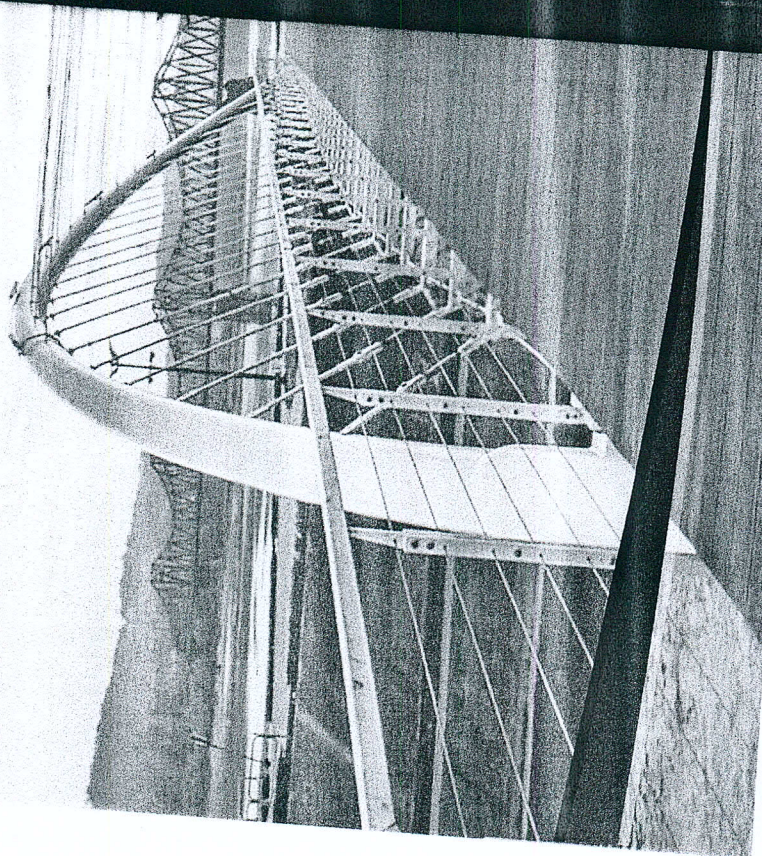
Collegium University in Wrocław

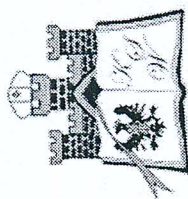
MEDICAL EDUCATION IS A COMPONENT OF THE EDUCATION SYSTEM IN UKRAINE AND EU COUNTRIES

Medical education and pedagogical internship

Wrocław, Republic of Poland

March 25 – April 5, 2019

Cuiavian University in Włocławek

Scientific and pedagogic internship

**MEDICAL EDUCATION AS A COMPONENT
OF THE EDUCATION SYSTEM
IN UKRAINE AND EU COUNTRIES**

March 25 – April 5, 2019

**Włocławek,
Republic of Poland
2019**

Після спільного обговорення викладач пояснює дискусійні моменти, неточності, що виникли в обговоренні, презентує правильне рішення, якщо воно не було знайдене студентами.

Література:

1. Бенюк В. О., Диндар О. А., Никонюк Т. Р., Щерба О. А. Впровадження сучасних освітніх технологій в навчальний процес вищих медичних закладів України. *Медична Освіта*. 2012. № 3. С. 20-23.
2. Войцешук Л. Є. Інтерактивне навчання – технологія сучасного навчання. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. № 3(15). С. 46-49.
3. Нагайчук В. В. Застосування інтерактивних технологій для викладання у вищих медичних навчальних закладах. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2013. Т. 17, № 2. С. 456-459.
4. Павельєва Н. Кейс-метод в професіональному освітанстві. *Менеджмент знань*. 2008. № 8. С. 33-42.
5. Bowe с. M., Voss J. с., Thomas Aretz H. Case method teaching: An effective approach to integrate the basic and clinical sciences in the preclinical medical curriculum. *Medical Teacher*. 2009. Vol.31. No. 9. P. 834-841.
6. Garvin David A. Teaching Executives and Teaching MBAs: Reflections on the Case Method. *Academy of Management Learning & Education*. 2007. Vol. 6. No. 3. P. 364-374.

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

Титаренко В. М.

асистент кафедри анатомії людини

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна

При формуванні майбутніх лікарів значне місце належить моральному вихованню. Моральне виховання – це виховна діяльність направлена на формування у студентів стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі норм і принципів моралі, участі у практичній діяльності. Проблема духовної культури та духовності молоді завжди хвилювала кожного вихователя, педагога, тому що формування її духовної культури – це ще й формування її світогляду і свідомості.

Моральне виховання студента характеризує міру його розвитку і саморозвитку, переконань, моральних цінностей, умінь, знань і здібностей, які студент виявляє в різних ситуаціях моральної діяльності та морального вибору. Тому перед викладацьким складом вищих медичних закладів та інших ВНЗ стоїть головне завдання – підготовка відповідального громадянина, здатного самостійно оцінювати що відбувається у суспільстві, й будувати свою діяльність відповідно до інтересів оточуючих його людей. Вирішення цього завдання пов'язане з формуванням стійких моральних властивостей молоді.

Великий інтерес до проблем морального виховання особистості представляли вітчизняні мислителі: починаючи ще з періоду Київської Русі (Святослав, Володимир Мономах, а також відомі просвітителі – педагоги Г. Сковорода, П. Могила, Ф. Прокопович, А. Макаренко, В. Сухомлинський, М. Пирогов, І. Сеченов, С. Боткін, І. Павлов та інші). Справжнім фахівцем в галузі медицини може стати лише той, хто вибирає професію за покликанням, той, чия душа болить чужою бідною, хто відчуває обов'язок перед кожним хворим. Саме такі молоді люди ставлять собі за мету постійно здобувати ту кількість знань, яка є підґрунтям нелегкого професійного досвіду, що безперестанку поповнюватиметься протягом усього життя.

У вищому медичному навчальному закладі першою дисципліною, яка наближує студентів до майбутньої лікарської діяльності та закладає підвалини спеціалізованих знань є анатомія людини. Кафедра анатомії людини є першою важливою рівнем, який повинні подолати студенти [2, с. 6].

Вивчення анатомії розпочинається пізнанням медицини. Анатомія є першою сходинкою, яка забезпечує формування лікарського мислення, закладає підґрунтя професійних знань. Майбутньому лікарю без знання анатомічного матеріалу неможна оволодіти спеціальними навичками. Такі якості, притаманні лікареві, як працьовитість, почуття відповідальності, обов'язку, стриманість, доброзичливість, чуйність і увага до людей, повинні виховуватись в період викладання першого предмету медичного профілю – анатомії людини.

Наявність мертвих тіл – зустріч із трагізмом смерті, розуміння відповідальності за життя та здоров'я пацієнтів лякають слабких та загартовують сильних. Колишні школярі, які мріяли про медицину, тепер переконуються у величї тих завдань, що їм доведеться здолати протягом навчального процесу. Саме з цієї сходинки їхнього життя починаються витoki лікарської духовності і майстерності, гуманізму та благородства.

На кафедрі роз'яснюють про норми, яким потрібно слідувати під час навчального процесу, виходять з етичних принципів щодо поваги до людської гідності, християнської моралі в анатомії та багаторічного досвіду викладання анатомії людини на кафедрі [5, с. 14]. Ще відмічається, що милосердя та здатність до співпереживання, вміння знаходити необхідні для моральної підтримки хворого слова слугують головними характеристиками процесу надання лікарем допомоги пацієнтові.

Співробітниками кафедри прищеплюється майбутнім лікарям почуття поваги до мертвих, тому що для лікаря не існує іншого закону, окрім вивчення людини на користь людини. Тому, про це студентам нагадує відомий вислів: « Це місце, де мертві навчають живих » [3, с. 13]. Під час вивчення анатомії людини підкреслюється, що незнання предмету може бути причиною лікарських помилок і саме це сприяє формуванню почуття відповідальності перед хворим.

Основою формування гуманного відношення до людини є принцип гуманізму: який говорить, що людина є головною цінністю і тому потрібно дотримуватися певних етичних настанов, обов'язкових для кожного студента.

Під час формування необхідності наслідування етично зумовлених правилам велику роль відіграють умови, в яких проходить процес

навчання. Важливе значення має естетика оформлення приміщень кафедри, дотримання чистоти в них та секційних залах, забезпечення санітарно-гігієнічних умов для роботи студентів [4, с. 15-16].

Важливою складовою процесу навчання є моральне виховання студентів. Анатомія людини – фундаментальна дисципліна в системі медичної освіти, яка вимагає більшої самостійності в оволодінні навчальним матеріалом. Завдання анатомії, як науки, полягає у системному підході до опису форми, будови, положення і топографічного розташування частин та органів тіла в єдності з виконуваними функціями, враховуючи вікові, статеві та індивідуальні особливості будови людини під впливом факторів навколишнього середовища.

Пізнання в анатомії починається від одиничного і прямує до загального, на першому етапі воно йде від кількості до якості. Анатомія полегшує перехід від загально-біологічних предметів до медичних. Високий рівень анатомічної підготовки допоможе лікарю побачити ранні ознаки захворювань, які проявляються у відхиленнях від нормального стану.

Для оцінювання ефективності лікування використовуються анатомічні критерії. Анатомії притаманні своя анатомічна термінологія, поняття та визначення. Велику роль відіграють анатомічні показники в акушерстві та гінекології, педіатрії, геронтології, профілактиці професійних захворювань, а також в інших галузях медицини.

Педагогічний процес на кафедрі анатомії людини направлений на індивідуальну, самостійну роботу студентів, розкриття творчих здібностей студентів, яким прищеплюються правила деонтології, вміння коректного і доброзичливого спілкування з викладачами та колегами. Викладач звертає увагу студентів на правила поведінки загальнолюдські якості, культуру спілкування, акцентує увагу на здоровому способі життя. У вихованні моральних якостей велику відіграє власний приклад педагога. Якість знань, які отримують студенти, залежить і від компетентності викладача, вміння та навичок, враховуючи їхню базову підготовку та особисті розумові здібності [6, с. 24]. Чуйність і доброта – це якості, які притаманні майбутньому лікарю. Тому, студент повинен пам'ятати з перших днів свого навчання головну істину, якщо хворому не полетіло після першої бесіди з лікарем-фахівцем – то лікар ще не досяг висоти свого покликання. Процес морального виховання динамічний і творчий, тому викладачі не повинні забувати про постійне внесення коректив, спрямованих на його поліпшення та вдосконалення.

Література:

1. Авер'янова О.Ю. Розумове, естетичне та моральне виховання студентів. Актуальні питання сьогодення, Вінниця: Вінницький медичний коледж імені Д.К. Заболотного, 2018, т. № 4.
2. Попов М.В. Акіологія і медицина (Проблеми цінностей і медицина). Київ: Паралап, 2003.
3. Москаленко В.Ф., Черкасов В.Г. Нейроанатомічні основи психічної діяльності та поведінки людини. Вінниця: Нова Книга, 2006.
4. Максименко С. Д. Генез здійснення особистості. Київ: видавництво ТОВ КМ, 2006.
5. Москаленко В.Ф., Попов М.В. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2005.
6. Денисенко С. В., Глебова Л.Ю., Назаренко С. М. Біотичні питання експериментів на тваринах. Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2006. № 3.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МЕДИКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Філіпінцова О. Ю.

доктор медичних наук,

доцент кафедри внутрішньої медицини 2

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
м. Дніпро, Україна

Формування професійних якостей студента як гармонійної особистості є невід'ємною складовою частиною вищої медичної освіти. Зростання вимог до якості підготовки майбутніх лікарів загальної практики на сьогоденному етапі згідно з вимогами світової вищої медичної освіти передбачає впровадження у навчальний процес різноманітних методів засвоєння матеріалу [1, с. 86].

Необхідність озброєння майбутніх спеціалістів різноманітними комплексами професійних умінь для реалізації їх виробничої діяльності є одним із пріоритетних завдань вищої медичної освіти [2, с. 126]. У контексті Болонського процесу має місце уніфікація навчального

процесу при використанні різноманітних форм навчання, спрямованих на максимальну реалізацію активності, ініціативності та самостійності студентів [4, с. 78]. Особливо слід підкреслити роль у навчальному процесі джерел інформації. У наш час завдяки науково-технічному прогресу збільшення інформаційних потоків відбувається постійно та з великою наростаючою силою [3, с. 42]. Одержання інформації, яку опрацьовують студенти на практичних заняттях під час самостійної роботи, відбувається з багатьох джерел: підручників, довідників, каталогів, конспектів лекцій, періодичних фахових видань, інтернету.

Для покращення навчального процесу за кредитно-модульною системою на кафедрі внутрішньої медицини 2 ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», окрім мультимедійних презентацій лекцій та методичного забезпечення використовується ознайомлення студентів 5 курсів медичних факультетів з медико-технологічними документами зі стандартизації медичної допомоги, а також проводиться аналіз можливості студентів користуватися комп'ютерними та інтернет-технологіями. Медико-технологічні документи зі стандартизації медичної допомоги студенти розглядали як додаткову інформацію, яка не може повністю замінити підручники, методичні розробки та лекційний матеріал, а може лише доповнювати їх.

Викладачами кафедри була розроблена форма анкетування студентів 5 курсу медичних факультетів, яка висвітлює відношення майбутніх фахівців до комп'ютерних та інтернет-технологій, а також розкриває можливості використання медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги за змістовими модулями з «кардіології», «ревматології», «нефрології», «гастроентерології» у навчальному процесі при підготовці до практичних занять.

Анкетування пройшли 139 студентів медичних факультетів, з них 112 (80,6%) навчаються на бюджеті, 27 (19,4%) – на позабюджетному навчанні. Власний комп'ютер із власним доступом до інтернету мають практично усі студенти: 97,3% студентів на бюджеті та 88,9% на платному навчанні. Аналізуючи дані, для навчання комп'ютером користуються 90 (80,4%) студентів бюджетної форми навчання та 18 (66,7%) – позабюджетної форми навчання. Для роботи з медико-технологічними документами зі стандартизації медичної допомоги комп'ютером користуються лише студенти, які проходять навчання на бюджеті – 80 (71,4%). 18 (66,7%) студентів медичних факультетів на позабюджетному навчанні комп'ютер для роботи з медичними стандартами використовують дуже рідко, про що свідчать дані. На думку студентів обох факультетів щоденний контроль знань слід